

ret diskussion af udbud og efterspørgsel af forskeruddannet personale.

I rapporten foretages en samlet analyse af rekrutteringssituationen på universiteterne, i sektorforskningen og i erhvervslivet over årene 1998-2006.

Undersøgelsen viser, at der i perioden vil være en efterspørgsel efter forskeruddannet personale på 9.000 til 10.000 personer. Eller lidt over 1000 personer om året.

Det skal bemærkes, at analyser af udbud og efterspørgsel er behæftet med betydelig usikkerhed. Denne usikkerhed bliver ikke mindre, når der inden for store områder, bl.a. i hospitalssektoren, endnu ikke er fuld klarhed over, hvilke funktioner, der skal forudsætte forskeruddannet personale. Men også i erhvervslivet er der usikkerhed omkring behovet for forskeruddannet personale.

Både på det tekniske og det naturvidenskabelige område synes der ifølge undersøgelsen at være næsten balance mellem udbud og efterspørgsel. Her er efterspørgslen opgjort til ca. 220-250 ph.d.-ere om året inden for hvert hovedområde, hvilket er lidt flere end der forventes uddannet på årsbasis.

Der var i 1997 indskrevet ca. 4.500 ph.d.-studerende, og der forventes i de kommende år uddannet ca. 900 ph.d.-ere om året. Udbuddet forventes at ligge forholdsvis konstant, da der ikke længere foretages en stipendieopbygning i universitetssektoren.

Rapporten konkluderer med de nævnte forbehold, at efterspørgslen nok vil ligge over udbuddet i de kommende år inden for de fleste sektorer.

Da der i nogle tilfælde er tale om meget specialiserede arbejdsmarkeder, vil der imidlertid kunne opstå mere eller mindre akutte mangel-situationer inden for enkeltområder. I de tilfælde må både institutioner og virksomheder afhjælpe en eventuel mangel, der ikke kan kompenseres på anden vis, gennem de muligheder, der er for international rekruttering inden for visse fagområder. Det er i den forbindelse væsentligt at bemærke, at det med den ny forskerskatteordning, som indgår i aftalen for finansloven for 1999, er gjort lettere for universiteter og virksomheder at tiltrække og fastholde udenlandske forskere.

For at opnå så optimal en balance som muligt mellem udbud og efterspørgsel, ikke mindst i relation til det arbejdsmarked, som ligger uden for universiteterne, er udviklingen af samarbej-

det mellem universiteter, sektorforskning og erhvervsliv af central betydning.

Erhvervsministeriets erhvervsforskerordning stimulerer dette samarbejde. Ordningen medfinansierer og formidler samarbejde mellem virksomheder og universiteter om forskeruddannelse. Netop i disse år opleves en stigende tilgang til ordningen. Bevillingen er derfor forøget med 10 mio. kr., så den i alt kommer op på 40 mio. kr. i 1998. Jeg vurderer derfor, at omkring 60 nye erhvervsforskeruddannelser vil kunne etableres i 1998, hvilket bringer antallet af godkendte erhvervsforskningsprojekter op på lidt over 300 i perioden 1993-1998.

På forslaget til Finanslov for 1999 reflekteres behovet for en øget tilgang af forskere, der udover en forskerkompetence har et direkte kendskab til og erfaring fra arbejde i danske virksomheder. Udover den ordinære bevilling på 30 mio. kr. i 1999 og i BO-årene, vil der blive tilført yderligere 5 mio. kr. i hvert af årene 1999 og 2000 samt 2 mio. kr. i år 2001 til erhvervsforskeruddannelser inden for sensorteknologiområdet.

Endvidere kan jeg nævne, at der i regi af Forskerakademiet er etableret en ordning svarende til erhvervsforskerordningen. Ordningen stimulerer samarbejdet om forskeruddannelse mellem universiteter og sektorforskning. Endelig indgår forskeruddannelsen i regi af forskningsrådene i de fleste programmer ofte på områder, der har et overordnet erhvervs-perspektiv og deltagelse fra virksomhedsside.

Der er således i de senere år indsat ganske betydelige ressourcer for at dække efterspørgslen efter forskeruddannet personale og nyorientere forskeruddannelsen mod et bredere arbejdsmarked. Antallet af færdiguddannede med en ph.d.-grad er da også over det sidste årti vokset fra under 200 til ca. 800 om året.

Det er tvivlsomt, om ekspansionen kunne være meget kraftigere, når kvaliteten også skal være i orden, og der i øvrigt inden for en række natur- og teknisk videnskabelige områder er faldende kandidatproduktion.

For så vidt angår rekrutteringssituationen på universiteterne vil jeg henvise til rapporten: Kvinder og mænd i dansk universitetsforskning i 1990-erne, Undervisningsministeriet, 1998.

I rapporten er der foretaget en analyse af stillingsbesættelserne i 1995-96, der viser, at der over to år blev foretaget 763 ansættelser i stillinger som professor, lektor eller adjunkt. Heraf